

Työ- ja elinkeinoministeriö/TEM
PL 32
00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo@tem.fi

VN/18410/2020 TEM105:00/2020

Pirkanmaan TE-toimiston ja ELY-keskuksen lausunto, työ- ja elinkeinotoimistojen alueellisen toimivallan muuttaminen työttömyysturva- asioissa ja työllistymistä edistävien palveluiden keskeyttämisestä päätettäessä

Esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annettua lakia ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia. Muutoksella mahdollistettaisiin tiettyjen nykyisin kaikille TE-toimistoille kuuluvien työttömyysturva-asioden ja eräiden muiden asioiden käsittelyn keskittäminen useamman kuin yhden TE-toimiston toimialueella. Toimialueen laajentamista koskevat tehtävät koskisivat työvoimapolitiittisen lausunnon antamista niistä työttömyysetuuden saamisen edellytyksistä, joita ratkaistaan nykyisin muusta asiakaspalvelusta erillisissä työttömyysturvayksiköissä. Lisäksi tehtävät koskisivat työllistymistä edistävien palveluiden keskeyttämistä.

Esityksen tavoitteet, työttömyysturva-asioden valtakunnallisesti yhdenmukainen soveltamiskäytäntö ja käsittelyaikojen lyhentäminen, ovat Pirkanmaan TE-toimiston ja ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ehdottoman kannatettavia. Lähtökohtaisesti nämä tavoitteet olisivat parhaiten toteutettavissa alueellisen riittävän resurssoinnin ja valtakunnallisesti järjestettävän koulutuksen ja interaktiivisen tiedotuksen kautta. Viime vuosina yhdenmukaisuutta edistävää valtakunnallista yhteistyötä ja koulutusta ei käytännössä ole ollut lainkaan. Erityisesti käsittelyaikojen lyhentämisessä valtakunnallistaminen ei todennäköisesti riitä takaamaan tavoitteen toteutumista, koska työttömyysturvan asiantuntijalausuntojen ruuhka-ajat sijoittuvat pääsääntöisesti samoihin ajankohtiin koko maassa.

Mahdollisen keskittämisen yhteydessä on panostettava siihen, että yksikössä on aikaa selvittää tapauksen keskeiset yksityiskohdat asiakailta. Muussa tapauksessa asiakkaiden asioita selvittää myös alueellinen TE-toimisto, mikä edellyttää tarkkaa tutustumista ja selvitystyötä asiakkaan tilanteeseen. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ja asiakkaiden yhdenvertaisen kohtelun näkökulmasta keskitetyn yksikön tulisi hoitaa asiakkaan asiat prosessimaisesti, myös neuvonta ja ohjaus loppuun asti.

Esityksen laskelma tarvittavasta henkilötöyvuosien määrästä on kysymyksiä herättävä. Perehtymisen vaiheesta ja monesta muusta tekijöistä riippuen Pirkanmaan TE-toimiston työttömyysturvan asiantuntija tekee keskimäärin 250 lausuntoa kuukaudessa. Esityksen laskelman mukainen yli 400 lausuntoa kuukautta kohden onnistuu kokemuksemme mukaan vain äärimmäisen harvoin. Pirkanmaan TE-toimistossa on tällä hetkellä työttömyysturvan asiantuntijan tehtävässä 21 asiantuntijaa, joiden työhön kuuluu asiantuntijalausuntojen antamisen lisäksi myös paljon mm. peruslausuntojen antamista, erilaisten selvitysten tekemistä, paperipostin ja liitteiden käsittelyä ja vastineiden

25.2.2021

antamista työttömyysturvapäätösten muutostenhakuun.

Lausuntomäärätavoite/asiantuntija on vaativa, esityksen mukaan lausuntoja pitäisi tehdä noin 20/htv/pvä, tällä hetkellä asiantuntijalausuntoja tehdään keskimäärin 12/htv/pvä. Lisäksi suunnitelmassa on tarkoitus lisätä keskeytysten hoitamista.

Pirkanmaalla on vuonna 2020 saatu hyviä kokemuksia työttömyysturvan asiantuntijalausuntojen käsittelyaikojen lyhentämisestä pitkäaikaisesti n. kahteen viikkoon, kun ryhmän resursseja on korona-rahoituksen turvin lisätty. Resurssointi on myös edistänyt mahdollisuuksia tulokselliseen ja joustavaan yhteistyöhön toimiston muiden asiantuntijaryhmien kanssa.

Työvoimakoulutusten keskeytysten keskittäminen on kannatettavaa, koska tällä hetkellä prosessi koetaan hyvin raskaaksi ja aikaa vieväksi, erityisesti koska keskimääräiselle asiantuntijalle prosessi tulee vastaan kohtalaisen harvoin. Keskittäminen todennäköisesti vahvistaisi osaamista ja tehostaisi toimintaa, mutta riskinä on prosessin vaatiman resurssin riittävyys suhteessa suureen tavoiteltuun lausuntomäärään / asiantuntija. Keskeytysten hoitaminen on aikaa ja työtä vaativaa ja sisältää yleensä monta selvitettävää asiaa.

Keskittämiskäytösten yhteydessä on tärkeä panostaa siihen, että keskitetyt työttömyyskysymykset ratkova yksikkö tuntee riittävän hyvin eri TE-toimistojen työmarkkinat ja palvelut. Työttömyysturvatehtävien keskittäminen tarkoittanee tehtävien hoitamista monipaikkaisesti eri puolilla Suomea. Näin TE-hallinnon kaikki nykyinen työttömyysturvaosaaminen tulisi keskitetyn käsittely-yksikön käyttöön. Mikäli työttömyysturvan asiantuntijalausunnot päätettäisiin yhdistää valtakunnalliseksi toiminnaksi, tarvittaisiin todennäköisesti toiminnallisia muutoksia URA-järjestelmään, jotta työnotekniikka toimisi suuren käsittelijämääränkin tapauksessa. Lisäksi teknisesti ratkaistavaksi jää mm. paperipostin ja muiden liitteiden käsittely, joita työttömyysturvatyössä on paljon.

Pirkanmaan TE-toimiston toive on, että asiantuntijoilla olisi myös tässä uudessa keskitetyssä mallissa hallinnollinen ja työnjohdollinen esimies, jotka olisivat yksi ja sama henkilö. Hallinnollisen esimiehen rooli jää ulkopuoliseksi. Kehityskeskustelujen, suoritusarviointien ja lomien hyväksyminen on vaikea toteuttaa aidosti valmentavalla työotteella.

Vakiintuneiden TE-toimistoille annettujen, ja tällä hetkellä voimassa olevien, hallintolain esteellisyysperusteiden tulkintaohjeiden mukaan eräissä tilanteissa kaikki TE-toimiston virkamiehet saattavat olla esteellisiä antamaan työvoimapolitiittisen lausunnon, jos luottamus TE-toimiston puolueettomuuteen erityisestä syystä vaarantuu. Tällaisiksi tilanteiksi on katsottu ainakin lausunnon antaminen asiassa, jossa työnantajana on tai olisi ollut ko. TE-toimisto ja asiassa, jossa päätöksen työvoimakoulutuksen, kokeilun tai valmennuksen keskeyttämisestä on tehnyt ko. TE-toimisto. Koko TE-toimiston ollessa esteellinen asian käsittely siirretään toimistojen keskenään sopimalle toiselle TE-toimistolle eli niin sanotulle varatoimistolle. Pirkanmaan TE-toimisto ja ELY-keskus toivoo tämän asian huomioimista valmistelussa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä.

Tämä asiakirja KEHA/9748/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/9748/2020 har godkänts elektroniskt

Hyväksyjä Immonen Riku 26.02.2021 10:23

Hyväksyjä Joutsensaari Riikka 26.02.2021 11:24